

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	33598
Nom	Psicologia del desenvolupament
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2023 - 2024

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1304 - Grau Mestre/a Educació Infantil	Facultat de Magisteri	1	Primer quadrimestre
1305 - Grau Mestre/a Educació Primària	Facultat de Magisteri	1	Primer quadrimestre
1324 - Grau en Mestre en Educació Infantil (Ontinyent)	Facultat de Magisteri	1	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1304 - Grau Mestre/a Educació Infantil	1 - Aprenentatge i desenvolupament de la personalitat	Formació Bàsica
1305 - Grau Mestre/a Educació Primària	2 - Aprendizaje y desarrollo de la personalidad	Formació Bàsica
1324 - Grau en Mestre en Educació Infantil (Ontinyent)	1 - APRENDIZAJE Y DESARROLLO DE LA PERSONALIDAD	Formació Bàsica

Coordinació

Nom	Departament
CANTERO LOPEZ, MARIA JOSE	305 - Psicologia Evolutiva i de l'Educació

RESUM

Psicologia del Desenvolupament és una assignatura obligatòria que pertany a la matèria Aprenentatge i Desenvolupament de la personalitat. Aquesta disciplina estudia els processos de desenvolupament i d'aprenentatge des del naixement fins a l'adolescència.

Aquesta assignatura se centra en els canvis que succeeixen als xiquets i les xiquetes a mesura que creixen per influència de variables relacionades amb l'edat, amb els canvis socioculturals i històrics o amb successos de caràcter primordialment individual.

És d'especial utilitat professional per al Mestre/a d'Educació Infantil i Primària conèixer les principals fites evolutives infantils i adolescents. Aquest coneixement li permetrà detectar riscos evolutius i facilitarà el disseny d'una resposta educativa adequada.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

En ser una assignatura troncal que simparteix en el primer quadrimestre del primer curs de la titulació, no es requereixen coneixements previs específics.

COMPETÈNCIES (RD 1393/2007) // RESULTATS DE L'APRENENTATGE (RD 822/2021)

1305 - Grau Mestre/a Educació Primària

- Expressar-se oralment i per escrit de forma correcta i adequada en les llengües oficials de la comunitat autònoma.
- Utilitzar amb solvència les tecnologies de la informació i de la comunicació com a eines de treball habituals.
- Analitzar i incorporar de forma crítica les qüestions més rellevants de la societat actual que afecten l'educació familiar i escolar: impacte social i educatiu dels llenguatges audiovisuals i de les pantalles; canvis en les relacions de gènere i intergeneracionals, multiculturals i interculturals; discriminació i inclusió social i desenvolupament sostenible; i també promoure accions educatives orientades a la preparació d'una ciutadania activa i democràtica, compromesa amb la igualtat, especialment entre homes i dones.
- Promoure el treball cooperatiu i el treball i esforç individual.
- Assumir que l'exercici de la funció docent ha d'anar perfeccionant-se i adaptant-se als canvis científics, pedagògics i socials al llarg de la vida.
- Conèixer els processos d'interacció i comunicació a l'aula.
- Reconèixer la identitat de cada etapa i les seues característiques cognitives, psicomotores, comunicatives, socials i afectives.

- Dissenyar, planificar i avaluar l'activitat docent i l'aprenentatge a l'aula en contextos multiculturals i de coeducació.
- Saber treballar en equip amb altres professionals de dins i fora del centre en l'atenció a cada estudiant, així com en la planificació de les seqüències d'aprenentatge i en l'organització de les situacions de treball a l'aula i en l'espai de joc.
- Conèixer i aplicar metodologies i tècniques bàsiques d'investigació educativa i ser capaç de dissenyar projectes d'innovació identificant indicadors d'avaluació.
- Comprendre que l'observació sistemàtica és un instrument bàsic per a poder reflexionar sobre la pràctica i la realitat, així com contribuir a la innovació i a la millora en educació.
- Identificar i planificar la resolució de situacions educatives que afecten estudiants amb diferents capacitats i diferents ritmes d'aprenentatge, així com adquirir recursos per a afavorir la seua integració.
- Conèixer les característiques dels estudiants i les característiques dels seus contextos motivacionals i socials.
- Dominar els coneixements necessaris per a comprendre el desenvolupament de la personalitat dels infants en el període 0-12 anys.
- Conèixer les principals fites evolutives per detectar riscos en el desenvolupament.
- Saber promoure l'adquisició d'hàbits entorn de l'autonomia, la llibertat, la curiositat, l'observació, l'experimentació, la imitació, el joc, l'adquisició de normes i de límits.

1324 - Grau en Mestre en Educació Infantil (Ontinyent)

- Expressar-se oralment i per escrit correctament i adequadament en les llengües oficials de la comunitat autònoma.
- Utilitzar amb solvència les tecnologies de la informació i de la comunicació com a eines de treball habituals.
- Analitzar i incorporar de forma crítica les qüestions més rellevants de la societat actual que afecten l'educació familiar i escolar: impacte social i educatiu dels llenguatges audiovisuals i de les pantalles; canvis en les relacions de gènere i intergènere; multiculturalitat i interculturalitat; discriminació i inclusió social i desenvolupament sostenible; i també promoure accions educatives orientades a la preparació d'una ciutadania activa i democràtica, compromesa amb la igualtat, especialment entre homes i dones.
- Promoure el treball cooperatiu i el treball i esforç individual.
- Assumir que l'exercici de la funció docent ha d'anar perfeccionant-se i adaptant-se als canvis científics, pedagògics i socials al llarg de la vida.
- Conèixer els processos d'interacció i comunicació a l'aula.
- Reconèixer la identitat de cada etapa i les seues característiques cognitives, psicomotores, comunicatives, socials i afectives.

- Dissenyar, planificar i avaluar l'activitat docent i l'aprenentatge a l'aula en contextos multiculturals i de coeducació.
- Saber treballar en equip amb altres professionals de dins i fora del centre en l'atenció a cada estudiant, així com en la planificació de les seqüències d'aprenentatge i en l'organització de les situacions de treball a l'aula i en l'espai de joc.
- Conèixer i aplicar metodologies i tècniques bàsiques d'investigació educativa i ser capaç de dissenyar projectes d'innovació identificant indicadors d'avaluació.
- Comprendre que l'observació sistemàtica és un instrument bàsic per a poder reflexionar sobre la pràctica i la realitat, així com contribuir a la innovació i a la millora en educació.
- Identificar i planificar la resolució de situacions educatives que afecten estudiants amb diferents capacitats i diferents ritmes d'aprenentatge, així com adquirir recursos per a afavorir la seua integració.
- Conèixer les característiques dels estudiants, així com les característiques dels seus contextos motivacionals i socials.
- Dominar els coneixements necessaris per a comprendre el desenvolupament de la personalitat dels infants en el període 0-12 anys.
- Conèixer les principals fites evolutives per detectar riscos en el desenvolupament.
- Saber promoure l'adquisició d'hàbits entorn de l'autonomia, la llibertat, la curiositat, l'observació, l'experimentació, la imitació, el joc, l'adquisició de normes i de límits.

RESULTATS D'APRENTATGE (RD 1393/2007) // SENSE CONTINGUT (RD 822/2021)

Amb el desenvolupament de l'assignatura es pretén que l'alumnat siga capaç de:

- 1.- Desenvolupar esquemes conceptuals amplis, comprensius, organitzats i precisos sobre el desenvolupament psicològic en la infància, la infantesa i l'adolescència.
- 2.- Identificar i comprendre els diferents contextos (històric, cultural, familiar, educatiu i social) i les múltiples influències que incideixen en el desenvolupament de xiquets/es .
- 3.- Analitzar els canvis evolutius que esdevenen des del naixement fins a l'adolescència a les diferents àrees del desenvolupament.
- 4.- Aplicar els coneixements sobre el desenvolupament humà en la detecció de riscos evolutius.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Bloc temàtic 1: Bases conceptuals i metodològiques.

Aquest bloc introdueix els conceptes bàsics i l'evolució històrica de la Psicologia del Desenvolupament. S'analitzen les principals teories del desenvolupament i els mètodes d'investigació i dissenys evolutius.

Tema 1. Psicologia del Desenvolupament: concepte, història i teories.

Tema 2. Metodologia d'investigació en Psicologia del Desenvolupament.

2. Bloc temàtic 2: Desenvolupament perceptiu i motor.

En aquest bloc s'estudien aspectes del desenvolupament que a causa del seu fort substrat biològic solen estar altament canalitzats, oferint una elevada regularitat en la seva aparició i seqüència evolutiva.

Tema 3. Desenvolupament sensorial i perceptual.

Tema 4. Desenvolupament físic i psicomotor.

3. Bloc temàtic 3: Desenvolupament cognitiu i lingüístic.

En aquest bloc s'estudien els processos de desenvolupament de major diversificació interindividual, ja que en ells el pes dels factors ambientals és major, encara que posseeixin també un important substrat biològic.

Tema 5. Desenvolupament cognitiu.

Tema 6. Desenvolupament del llenguatge.

4. Bloc temàtic 4: Desenvolupament afectiu, social i de la personalitat

En aquest bloc s'estudia el desenvolupament afectiu-social, de la personalitat i psicosexual dels xiquets i les xiquetes i adolescents i la influència que exerceix sobre aquests àmbits els diferents contextos de desenvolupament (família, escola, iguals...).

Tema 7. Desenvolupament afectiu-social i de la personalitat.

Tema 8. Desenvolupament afectiu-sexual.

5. Bloc temàtic 5: Avaluació del desenvolupament infantil

En aquest últim bloc es descriuen les principals escales del desenvolupament infantil.

Tema 9. Avaluació del desenvolupament infantil

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes teoricopràctiques	60,00	100
Estudi i treball autònom	90,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

El pla de treball consisteix en la presentació dels aspectes fonamentals de cada tema per part del professor/ra. A més, en aquest nivell d'ensenyament universitari es té en compte el treball personal de l'alumnat (lectura de documents bàsics prèvia al desenvolupament del tema) i la seva participació activa en les sessions de classe. Les classes seran teòric-pràctiques, és a dir, es completarà la formació teòrica amb les activitats pràctiques d'aula que el professor/ra consideri oportunes per afermar conceptes i aplicar els coneixements adquirits. El professor/ra especificarà els continguts i la forma de treballar les activitats pràctiques d'aula, que consistiran en la realització d'algunes de les següents tasques: 1) comentari de llibres i lectures; 2) anàlisi de vídeos seguint un protocol d'observació, 3) realització de supòsits pràctics que permetin aprofundir en alguns dels continguts de la matèria, etc. Les activitats d'aula es treballaran, o bé individualment, o bé en petit grup, i posteriorment seran posades en comú.

L'alumnat realitzarà un treball de grup teòric-pràctic a triar d'un llistat facilitat pel professor/ra. El treball serà exposat per tots els components del grup a l'aula. Cada grup lliurarà un informe escrit sobre el tema treballat. Cada estudiant serà avaluat individualment del contingut treballat pel seu grup (o mitjançant un informe individual o mitjançant preguntes en l'examen).

AVALUACIÓ

L'avaluació serà contínua i global, analitzant els processos d'aprenentatge individuals i col·lectius.

Per a l'avaluació de l'alumnat es tindran en compte tres aspectes: l'examen, les activitats d'aula i fora d'aula i un treball grupal.

1. **Examen.** Es realitzarà un examen que recollirà els coneixements teòrico-pràctics adquirits al llarg de l'assignatura i tindrà un pes del **60% en la qualificació final**. L'examen integrarà qüestions objectives i d'assaig (obertes).
2. **Activitats d'aula.** Les activitats d'aula, anàlisi de materials, lectures, etc., tindran un pes del **20% en la qualificació final**.
3. **Treball Grupal.** El treball grupal té com a objectiu l'aprofundiment en els continguts de l'assignatura i/o l'aplicació dels coneixements adquirits al llarg del curs a situacions reals. El treball grupal inclou un informe escrit, la seua exposició a classe i una tasca individual sobre el mateix. El treball grupal tindrà un pes del **20% en la qualificació final**.

Els **requisits mínims** per aprovar l'assignatura són:

En **primera convocatòria**:

- superar l'examen (assolir un domini mínim del 50%), i
- superar les activitats d'aula (assolir un domini mínim del 50% respecte al total d'activitats) i lliurar, almenys, el 70% de les activitats sol·licitades.

Els dos apartats amb requisits mínims són recuperables en segona convocatòria.

L'alumnat que no haja realitzat el treball grupal podrà tenir una qualificació màxima final de 8 punts en primera convocatòria, una vegada descomptat el 20% corresponent a aquest apartat.

El professorat pot plantejar activitats de caràcter voluntari. Aquestes activitats podran ser valorades amb un màxim de 0,5 punts, sempre que s'hagen superat els requisits mínims per aprovar l'assignatura i s'assolisca, almenys, un 5 a la nota final.

En **segona convocatòria**:

- superar l'examen (assolir un domini mínim del 50% en aquest apartat), i
- superar una prova escrita sobre les competències treballades en les activitats d'aula (assolir un domini mínim del 50%). Aquesta prova es realitzarà sobre el total de les activitats independentment que l'alumne/a haja lliurat/superat alguna en primera convocatòria.

En segona convocatòria es podran mantindre les qualificacions obtingudes en els apartats que superen els requisits mínims i es mantindrà la nota de l'apartat no recuperable (treball grupal). L'alumnat que no haja realitzat el treball grupal podrà tenir una qualificació màxima final de 8 punts en segona convocatòria, una vegada descomptat el 20% corresponent a aquest apartat.

ADVERTÈNCIA

La còpia o plagi manifest de qualsevol tasca part de l'avaluació suposarà la impossibilitat de superar l'assignatura, sotmetent seguidament als procediments disciplinaris oportuns.

Cal tenir en compte que, d'acord amb l'article 13. d) de l'Estatut de l'Estudiant Universitari (RD 1791/2010, de 30 de desembre), és deure d'un/a estudiant abstenir-se en la utilització o cooperació en procediments fraudulents en les proves d'avaluació, en els treballs que es realitzen o en documents oficials de la universitat. No obstant, en cas de plagi en la primera convocatòria, l'alumnat té dret a presentar-se a la segona. Davant pràctiques fraudulentes es procedirà segons allò establert pel Protocol d'actuació davant pràctiques fraudulentes a la Universitat de València (ACGUV 123/2020): <https://www.uv.es/sgeneral/Protocols/C83.pdf>

En horari de tutoria, el professorat podrà requerir entrevistes individuals o en grup per tal de verificar el grau de participació i assoliment en els objectius fixats per a qualsevol tasca desenvolupada. No acceptar aquesta verificació suposarà no superar la tasca o activitat en qüestió.

SISTEMA DE QUALIFICACIÓ

La qualificació de l'assignatura quedarà sotmesa al que disposa la Normativa de Qualificacions de la Universitat de València. D'acord amb aquesta, es concreta en expressió numèrica de 0 a 10 amb un decimal, usant l'escala de qualificació:

- De 0 a 4.9: suspens.
- De 5 a 6.9: aprovat.
- De 7 a 8.9: notable.
- De 9 a 10: excel·lent o excel·lent matrícula d'honor.

La menció d'excel·lent amb matrícula d'honor serà atorgada de manera directa a les qualificacions més altes, sempre a criteri del professorat. Es pot atorgar únicament una matrícula d'honor per cada vint alumnes dins de cada grup.

Només se sumaran els diferents apartats contemplats en l'avaluació quan es superen els requisits mínims establerts en aquells apartats que en contenen. Per a aprovar l'assignatura, la suma dels tres apartats una vegada aplicades les ponderacions ha d'aconseguir la qualificació de 5 sobre 10.

En l'acta de l'assignatura s'incorporarà la qualificació obtinguda **en primera convocatòria** d'acord amb les següents regles:

- Si no hi ha qualificació en l'apartat de major ponderació (examen) la qualificació serà **NO PRESENTAT**, amb independència de la resta.
- Si hi ha qualificació en l'apartat d'avaluació amb major ponderació (examen), i aquest no arriba requisits mínims, es farà constar **SUSPENS** i nota numèrica en base 10 de la qualificació d'aquest apartat.
- Si hi ha qualificació en l'apartat d'avaluació amb major ponderació (examen), i aquest supera els requisits mínims establerts, però no s'assoleixen aquests requisits en l'altre apartat (activitats d'aula), es farà constar **SUSPENS** i nota numèrica en base 10 de la qualificació de l'apartat pel qual no supera l'assignatura.
- Si se superen els dos apartats d'avaluació que tenen requisits mínims, però la suma de les tres parts (examen, activitats d'aula i treball grupal) és inferior a 5, es farà constar **SUSPENS** i com a qualificació numèrica el resultat obtingut de la suma de les tres parts. El/la estudiant decidirà de quina part o parts s'examinarà en segona convocatòria.

En segona convocatòria, es procedirà d'acord amb les següents regles:

- Si no hi ha qualificació en l'apartat de major ponderació (examen) la qualificació serà **NO PRESENTAT**, amb independència de la resta.
- Si hi ha qualificació en l'apartat d'avaluació amb major ponderació (examen), i aquest no arriba requisits mínims, es farà constar **SUSPENS** i nota numèrica en base 10 de la qualificació d'aquest apartat.
- Si hi ha qualificació en l'apartat d'avaluació amb major ponderació (examen), i aquest supera els

requisits mínims establerts, però no s'assoleixen aquests requisits en l'altre apartat (prova escrita de les activitats d'aula), es farà constar **SUSPENS** i nota numèrica en base 10 de la qualificació de l'apartat pel qual no supera l'assignatura.

- Si se superen els dos apartats d'avaluació que tenen requisits mínims, però la suma de les tres parts (examen, activitats d'aula i treball grupal) és inferior a 5, es farà constar **SUSPENS** i com a qualificació numèrica el resultat obtingut de la suma de les tres parts.

La consulta i impugnació de la qualificació obtinguda en tasques d'avaluació quedarà sotmesa al que disposa el Reglament de Impugnació de Qualificacions de la Universitat de València.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Córdoba, A. I., Descals, A. y Gil, M.D. (2006). *Psicología del Desarrollo en la Edad Escolar*. Pirámide.
- Papalia, D. E., Martorell, G., Estévez, C., Córdoba, A. I., Díaz, A., Roldán, M. A., Iriarte, C., y Villalobos, S. (2017). *Desarrollo humano*. McGraw-Hill.
- Santrock, J. W., Deater-Deckard, K. D. & Lansford, J. E. (2023). *Child Development*. McGraw Hill.

Complementàries

- Berger, K. S. (2007). *Psicología del Desarrollo. Infancia y Adolescencia*. 7ª Edición. Editorial Médica Panamericana. Available in English under the title *The development person through childhood and adolescent by the same author*.
- Lafuente, M.J. (2006). *Psicología Del Desarrollo*. Valencia: Imp Digital, C.B.
- Leman, P., & Bremner, A. (2019). *Developmental Psychology*. McGraw Hill.
- Mariscal, S. y Giménez-Dasí, M. (2017). *Desarrollo temprano. Cognición, afectos y relaciones sociales (0-6 años)*. Ediciones Paraninfo.
- Santrok. J. W. (2003). *Psicología del Desarrollo en la infancia*. Mc Graw Hill Interamericana.
- Vasta, R., Haith, M. M. y Miller, S. A. (2001). *Psicología Infantil*. Ariel.